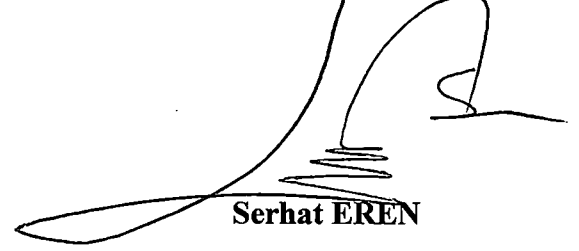

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Son dönemde Diyarbakır'da Mezopotamya Dil ve Kültür Araştırma Derneği (MED-DER), Payız Pirtük ve Anka Dil ve Sanat Eğitim Kooperatifi gibi kurumlara düzenlenen polis baskınları sonucunda, haklarında toplatma kararı bulunmayan çok sayıda kitap, dergi ve gazeteye el konulmuş ve ardından sulh ceza hakimlikleri tarafından toplatma kararları çıkarılmıştır. Hakimliklerin kararlarında, söz konusu eserlerde "örgüt propagandası yapıldığı", "örgütün betimleyici bir şekilde anlatıldığı" ve "örgütü özendirici ve benimsetici tarzda anlatıldığı" gibi gerekçelere yer verilmiştir. Ancak bu kararların somut bir delil veya bilimsel inceleme raporu temelinde alınıp alınmadığı, ifade ve basın özgürlüğü açısından ciddi bir tartışma konusu oluşturmaktadır.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, özellikle İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, ifade ve basın özgürlüğünü güvence altına almaktadır. Kitap, dergi ve gazeteler üzerindeki toplatma kararları, bu özgürlükleri ihlal etmekte ve Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerine aykırı bir durum yaratmaktadır. Toplatma kararı verilen eserlerin büyük bir kısmı, Kürt dili, kültürü, tarihi ve ekoloji gibi konulara odaklanmaktadır. Bu durum, Kürt halkının kültürel haklarını hedef alan sistematik bir baskının parçası olarak değerlendirilebilir. Toplatılma kararlarında, eserlerin içeriklerine dair somut bir değerlendirme veya bağımsız bir bilirkişi raporu sunulmamış, yalnızca genel ifadelerle karar alınmıştır. Bu durum, hukukun keyfi uygulandığı kaygılarını ve endişesini artırmaktadır. Özellikle Kürtçe ve Kürt kültürü üzerine yazılmış eserlerin hedef alınması, toplumsal barış ve demokratikleşme sürecine zarar vermektedir.

Bu bağlamda:

1. Kürt dili, kültürü ve tarihi üzerine yazılmış eserlerin toplatılmasının, Türkiye'nin kültürel çeşitliliğine ve demokratikleşme sürecine etkileri nasıl değerlendirilmektedir?

2. Toplatılan eserlerin büyük bir kısmının Kürtçe ve Kürt kültürü üzerine olması, bakanlığınızca kültürel haklara yönelik bir tehdit olarak görülmekte midir?
3. Bakanlığınız, toplatma kararları alınan eserlerin ifade özgürlüğü ve kültürel haklar açısından incelenmesi için herhangi bir girişimde bulunmuş mudur?
4. Toplatılan eserlerin içeriklerine dair bilimsel ve kültürel bir inceleme yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu inceleme raporları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
5. Kürtçe dilinde eser üreten yazarlar ve yayıncılar, eserlerinin toplatılması nedeniyle maddi ve manevi zarara uğramışsa, bu zararların tazmini için bakanlığınızın bir planı var mıdır?
6. Türkiye genelinde son 5 yılda kültürel eserlerin toplatılmasıyla ilgili yaşanan artışın gerekçesi nedir? Bu artışın Türkiye'nin uluslararası imajına etkileri bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?
7. Kürt kültürünün korunması ve geliştirilmesi adına bakanlığınızın yürüttüğü projeler var mıdır? Varsa bu projeler nelerdir?